

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „В. ЛЕВСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Стоимен Николов Каремов, катедра „Тактика, въоръжение и навигационна подготовка“ на факултет „Авиационен“ при НВУ „В. Левски“, гр. Д. Митрополия.

за научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ по научната специалност 05.12.01, „Организация и управление на въоръжените сили“ на кандидата подп. доктор Мануш Петков Христов, главен асистент във факултет „Авиационен“.

1. Обща характеристика на научноизследователската, научноприложната и педагогическата дейност на кандидата.

Списъкът на приложените за рецензиране материали на кандидата подп. д-р Мануш Петков Христов включва 17 заглавия с 635 страници, от които 16 на български и 1 на английски език. Представените за рецензиране научни трудове са както следва:

- Монографичен труд „Развитие на тактиката на въздушните на НВ войски през втората световна война и съвременната ѝ интерпретация”, обем 355стр, автор;

-Доклади в национална конференция с международно участие – 4 бр; автор;

-Доклад в национална конференция – 1 бр, автор;

-Трудове в международни издания – 1 бр, автор;

-Статии в български издания – 10 бр. (в сп. „Военноисторически сборник”-2 бр, „Сборник ВИМ-Плевен” -1 бр, „ЮНС на ф-т Авиационен - 6 бр, автор, Историческа справка – 1бр.

Представените в конкурса материали обхващат периода след 2010 г (след придобиване на научната степен „доктор”).

Кандидатът работи основно в научната специалност „Организация и управление на въоръжените сили” по дисциплините „Обща тактика”, „Огнева подготовка”, „Щабни процедури и работа на щабовете”, „Тактика на родовете войски от вида въоръжени сили”, „Военна история”, „Курс оцеляване”, „Лидерска подготовка”.

Основното, което характеризира кандидата, е работата му в научноизследователската дейност и като утвърден военен педагог се стреми да изучи чуждия опит и да го прилага в условията на Република България.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Създадените и публикувани от подп. Христов монография и публикации са на високо научно ниво, което се потвърждава и от публикувания в чужбина материал.

Подполковник д-р Христов от 2015 г е на нещатна преподавателска работа в катедра „ТВНП”, а от 2017 г е главен асистент в същата катедра на факултет „Авиационен”.

Ръководените от него занятия способстват за утвърждаването му като лектор. Провежданите извънаудиторни практически занятия показват обвързването на теорията с практиката, с което се затвърдяват теоретичните познания на неговите обучаеми.

3. Основни научни резултати и приноси.

Кандидатът е продължил научните си изследвания с доразвиване на тези от дисертационния труд, както и с нови научни задачи в избраното научно направление. Основните научни резултати по мяя преценка се свеждат до анализиране на бойния опит на военната авиация в различните периоди (Трудове № 1,2,4,8,11,12,15), доказана е значимостта на системата за обучение и влиянието ѝ върху качеството на бойната подготовка, популяризириани са приносите от прилагането на курсове за интензивна летателна дейност както в миналото, така и на настоящия етап (Трудове № 1,2,7,11,15).

Приносите на подп. д-р Христов могат да се определят основно както с научно, така и с практикоприложно значение.

Като научен принос може да се определи този, че на базата на направения анализ на бойния опит са систематизирани и изведени основните проблеми в развитието на тактиката, с оглед аналогите им в развитието на съвременните български ВВС.

Като практикоприложни приноси могат да бъдат определени следните:

* Очертани са основните периоди в развитието на тактиката на Въздушните войски, като всеки от тях е представен със съществените си характеристики.

* Предложен е качествено нов подход при оценка на загубите в личен състав и авиационна техника, понесени от съюзническата авиация и тази на Вермахта, като се постига обективна оценка на факторите и обстоятелствата, при които са понесени загубите.

* Открити са и са въведени в обръщение нови архивни единици, които хвърлят светлина върху важни факти и събития от изследвания период.

Тези приноси са лично дело на подп. д-р Христов и съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „доцент”.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

Издадената от подп. д-р Христов монография, както и разработения от него дисертационен труд, изследващ участието на българските въздушни войски във втората световна война, представляват завършени научни трудове с научни и научно-приложни приноси.

Изнесените доклади на научни конференции с международно участие и публикуваните научни статии у нас и в чужбина, несъмнено утвърждават д-р Христов като добър военен изследовател.

Извършена е сериозна по обем изследователска работа от автора. В хода на изследването е разкрит широк спектър от критерии, които спомагат за оценка ефективността на бойния потенциал, определен за изпълнение на възложените бойни задачи.

5. Критични бележки за представените трудове.

Критични бележки имам относно представения монографичен труд, които се свеждат до някои излишни описания на събития и недостатъчния им анализ. Тези бележки не влияят върху цялостното качество на монографията и не променят нейната значимост.

Препоръчително е в бъдеще д-р Христов да публикува повече материали в чужди издания, доколко това е възможно и да разшири изследванията си по отношение участието на авиацията в локалните военни конфликти от края на ХХ и началото на ХХI век.

6. Заключение.

Имайки предвид цялостната научноизследователска и преподавателска дейност на кандидата, положителната оценка на неговите научни приноси и резултати, смяtam, че кандидатът отговаря на изискванията за академичната длъжност „доцент”, поради което предлагам на научното жури по обявения конкурс за доцент по специалността „Организация и управление на въоръжените сили”, шифър 05.12.01. да присъди академичната длъжност „доцент” на подп. д-р Мануш Петков Христов.

7. Оценка на кандидата.

Предвид изложеното, на единствения кандидат в конкурса подп. д-р Мануш Петков Христов давам **положителна оценка**.

Член на журито:

Доцент д-р ..... /Стоимен Каремов/

17. 05. 2018г.